

Lietuvių kalbos testų atsakymai

Eglė Zykuvienė

TURINYS

	Teksto skaitymo ir suvokimo užduočių bei kalbos žinių taikymo užduočių atsakymai	
1 testas	Vytautė Žilinskaitė. DRAMBLIUKAS IŠ FONTANO	3
2 testas	Straipsnis. GENDRUTIS MORKŪNAS – ŽMOGUS, GEBĖJĘS SUDERINTI MOKSLĄ IR LITERATŪRĄ	5
3 testas	Lietuvių padavimas. MOKAS	7
4 testas	Juozas Jurginis. PILYS IR JŲ YPATYBĖS	10
5 testas	Eleonora Urbelytė. KAS MANE GALI ĮTIKINTI, KAD GIMTOJI KALBA – VERTYBĖ?	12
6 testas	Agnės Klimačiauskaitės interviu su kalbininku Antanu Smetona. JEI NEDĖVIME VYŽŲ VIETOJE KEDŲ, TAI IR KALBOS NEVERSKIME SENIENA	14
7 testas	Šatrijos Ragana. IRKOS TRAGEDIJA	16
8 testas	Bitė Vilimaitė. PELYTĖ	18

TEKSTO SKAITYMO IR SUVOKIMO UŽDUOČIŲ BEI KALBOS ŽINIŲ TAIKymo UŽDUOČIŲ ATSAKYMAI

1 testas. Vytautė Žilinskaitė „Drambliukas iš fontano“

I testo dalis

Užduotis	Vertinimas	Taškai
1.	Paiškinta teisingai. • Pasakotojas yra pašalinis. / Pasakotojas įvykiuose nedalyvauja. / Pasakotojas yra pašalinis stebėtojas. / Pasakotojas įvykius stebi iš šalies.	1
2.	Atsakyta teisingai. • Pasakojimo veiksmas vyksta naktį.	1
3.	Pacituota teisingai. • „Dar niekada jam nebuvo taip nyku ir beviltiška...“	1
4.	Paiškinta teisingai. • Drambliukas apsidžiaugia / nušvinta / pralinksmeja.	1
5.	Paiškinta teisingai. • Drambliukas verks, nes žuvytės nebėra / nes žuvytė užtroško / nes neteko draugės / nes prisimins uždusiusią žuvytę (paaikškinime turi būti paminėta netektis).	1
6.	Atsakyta teisingai. • Žydras ašaras bus galima pamatyti. / Žydras ašaros bus matomos.	1
7.	Teisingai nurodyti du palyginimai. • <i>Sakytum, skristų mažytis paukštelis kolibris,</i> • <i>lyg purpurinė strėlė.</i>	2
	Teisingai nurodytas vienas palyginimas.	1
8.	Nurodytas teisingas atsakymas. • C.	1
9.	Paiškinta teisingai. • Į berniuko burną bandė įlįsti drugys.	1
10.	Nurodytas tinkamas tikslas. • Berniukas norėjo pagauti šikšnosparnį ir jį nunešti į zoologijos sodą (turi būti paminėtas zoologijos sodas).	1
11.	Teisingai įvardyta meninės raiškos priemonė. • Frazologizmas. Teisingai paaikškinta reikšmė. • Puikiai / labai gerai (žinoti).	2
	Teisingai įvardyta kalbinės raiškos priemonė arba teisingai paaikškinta jos reikšmė.	1
12.	Teisingai nurodyti du stebuklai. • Pamatė šikšnosparnį žydrų sparnu ir raudantį / verkiantį fontano drambliuką.	1
13.	Paiškinta logiškai. • Žydras drambliuko ašaras berniukas norėjo parodyti tėvams. / Berniukas sugalvojo, kaip padėti drambliukui. / Berniukui reikalingas įrodymas, kad nesapnavo. (Galimi ir kiti logiški paaikškinimai.)	1

14.	Teisingai įrašytos trys savybės. Berniukas yra: • smalsus / impulsyvus / ryžtingas, • išsiblaškęs, • užjaučiantis / jautrus.	3
	Teisingai įrašytos dvi savybės.	2
	Teisingai įrašyta viena savybė.	1
15.	Teisingai suformuluota tema. • Stebuklų naktis. / Drambliuko ašaros. / Apie tai, kaip berniukas randa drambliuką. / Liūdnasis drambliukas. / Žydrosios ašaros.	1

Iš viso 19 taškų

II testo dalis

1 uždutis. 10 taškų (už kiekvieną klaidingą taisymą atimama 0,5 taško).

Tais gerais laikais aplink fontaną be paliovos būriuodavosi vaikai, net suaugę mėgo pasėdėti šalimais ant suolo. Dabar suolas apvirtęs, sulūžęs, ir niekas **čia** neapsilanko. Žiemą drambliukui nelabai liūdna: **juk** tada visi fontanai neveikia, jie apsnigti ir užšalę. Bet vasarą jį apima toks ilgesys, kad vos benulaiko straublį. Ypač skaudu jam buvo tą sykį, kai pribėgo šuo. Ištroškęs, iškišęs pabūlusį nuo kaitros liežuvį, šunėkas pripuolė prie baseino tikėdamasis **čia** atsigerti.

2 uždutis. 10 taškų (už kiekvieną klaidą kirčiuojant atimama 0,5 taško).

Dabar tvanki birželio naktis; dieną buvo tokią kaitrą, kad nuo sausros įskilo baseino kraštas. Vėjo gūsiai pakėlė nuo žemės dulkių debesį ir juo užklojo drambliuko nugarą. Dar niekad jam nebūvo taip nykū ir beviltiška, kaip šią troškią birželio naktį. Tik trumpą valandėlę jam pasisekė užsnūsti, ir jis susapnavo raudoną žuvytę.

3 uždutis. 10 taškų (už teisingai pažymėtas visas vieno žodžio reikšmines dalis skiriamas 1 taškas).

Žodis	Priešdėlis	Sangrąžos dalelė	Šaknis	Priesaga	Galūnė
naktis			nakt		is
praėjusi	pra		ėj	us	i
beviltiška	be		vilt	išk	a
žuvytę			žuv	yt	ę
guviai			guv	iai	
nepameni	Ne, pa		men		i
skaidresni			skaidr	esn	i
paklausyk	pa		klaus	y, k	
pusaklis			pus, akl		is
žydrųjų			žydr		ųjų

4 užduotis. 10 taškų (skiriama po 1 tašką už teisingai nurodytą asimiliacijos tipą ir už teisingai paaiškintą žodžio rašybą).

apdulkėjusių – suskardėjimas; priešdėlis *ap-*;

užklojo – suduslėjimas; priešdėlis *už-*;

išseko – susiliejas (š + s = s); priešdėlis *iš-* susilieja su šaknies priebalsiu *s*;

nudaužtos – suduslėjimas; nudaužė;

užsnūsti – susiliejas (ž + s = s); priešdėlis *už-* susilieja su šaknies priebalsiu *s*.

Iš viso 40 taškų

2 testas. Straipsnis „Gendrutis Morkūnas – žmogus, gebėjęs suderinti mokslą ir literatūrą“

I testo dalis

Užduotis	Vertinimas	Taškai
1.	Teisingai nusakytas savitumas. • Geba suderinti mokslą ir literatūrą. / Geba įtaigiai rašyti ir vaikams, ir suaugusiesiems. / Ne dažnai mokslininkai geba rašyti grožinę literatūrą, o Gendrutis Morkūnas sugeba. / Gendrutis Morkūnas yra mokslininkas, o geba rašyti ir vaikams ir suaugusiesiems.	1
2.	Teisingai nurodyta mokslų sritis. • Fizikos mokslų / fizikos.	1
3.	Paaishkinta teisingai. • Būtent knygos sudomino Gendrutį mokslu ir tyrinėjimais. / Per knygas Gendrutis atrado fiziką.	1
4.	Teisingai nurodyti trys būdai. Įdomių knygų • dovanodavo mama ar tėtis, • rasdavo bibliotekoje, • rasdavo privalomuosiuose sąrašuose.	2
	Teisingai nurodyti du būdai.	1
5.	Paaishkinta logiškai. • Gendručiui pasitaikydavo tik įdomios knygos. / Manė, kad blogi kūriniai nespausdinami. / Tiesiog labai mėgo skaityti ir patiko visos knygos. / Knygos vertinimas priklauso nuo paties skaitytojo požiūrio ir nusiteikimo. / Gendrutis buvo labai pozityvus ir viską vertino teigiamai. (Galimi ir kiti logiški paaiškinimai.)	1
6.	Pažymėtas teisingas atsakymas. • D.	1
7.	Paaishkinta teisingai. • Mokslinė kalba skurdi ir ją stengiamasi dar labiau „išsausinti“. / Mokslinėje kalboje trūko spalvingesnio žodžio. / Mokslinei kalbai trūko vaizdingumo.	1

8.	Pažymėtas teisingas atsakymas. • A.	1
9.	Paiškyta teisingai. • Kūrybos pradžioje ir pabaigoje rašytojas rašė suaugusiems.	1
10.	Nurodyti visi trys bruožai. Kūrybos bruožai: • socialinės problemos, • humoras, • ironija.	1
11.	Teisingai nurodyti trys požymiai. • Išklaudydavo vaikų nuomonių, kalbėdavosi. • Laikė vaikus lygiaverčiais žmonėmis. • Į vaikus kreipdavosi be pamokymų ir nuoširdžiai.	3
	Teisingai nurodyti du požymiai.	2
	Teisingai nurodytas vienas požymis.	1
12.	Paiškyta teisingai. • Vertinama kaip bene geriausiai atspindinti vaiko vidinį pasaulį.	1
13.	Pacituota teisingai. • „... nėra tuščio madų vaikymosi, sekimo populiariais kūriniais, bandymo paauglius pritraukti erotikos ar smurto elementais.“	1
14.	Nurodyti visi trys požymiai. Skirti ypatingiems skaitytojams: • dėl originalaus pasakojimų stiliaus, • dėl nonsenso elementų, • dėl kūrinių gilumo.	1
15.	Nurodyti trys dalykai. Rašytojo indėlis: • mokslinis indėlis žmonių saugumui, • atgaivinta lietuvių paauglių literatūra, • kokybiškos esė suaugusiems.	2
	Nurodyti du dalykai.	1
16.	Įvardyta teisingai. • Straipsnis.	1

Iš viso 20 taškų

II testo dalis

1 užduotis. 10 taškų (už teisingai paaiškyntą kiekvieno žodžio rašybą skiriamas 1 taškas).

Kažkas – kažin kas;

nepažvelgta – nepažvelgė (suduslėjimas);

žmogų – daiktavardžio vns. gal. galūnė;

kūrėją – kūrė / padaryta iš veiksmazodžio būt. k. laiko formos;

įvairiausias – būdvardžio aukščiausiojo laipsnio priesaga -iaus-;

sąrašuose – daiktavardžio vyr. g. dgs. viet. galūnė;

rašymas – rašyti / bendratyje yra priesaga -y-;
 tyliai (kaip?) – būdo prieveiksmio priesaga;
 Lietuvoje – tikrinis daiktavardis;
 prasčiau – prastas.

2 užduotis. 10 taškų (už kiekvieną taisyklingai padarytą įvardžiuotinę formą skiriamas 1 taškas).

Įdomių (kūrinių) – įdomiųjų, blogomis (knygomis) – blogosiomis, skurdžia (kalba) – skurdžiaja, spalvingesnio (žodžio) – spalvingesniojo, sunkią (užduotį) – sunkiąją, populiariais (kūriniais) – populiariaisiais, rami (knyga) – ramioji, originaliam (stiliui) – originaliajam, ypatingi (skaitytojai) – ypatingieji, svarbiuose (indėliuose) – svarbiuosiuose.

3 užduotis. 10 taškų (už kiekvieną klaidą atimama 0,5 taško).

Liko – likti, lieka, liko; gebėtų – gebėti, geba, gebėjo; sujungi – sujungti, sujungia, sujungė; rasdavo – rasti, randa, rado; trūko – trūkti, trūksta, trūko; kalbėdavosi – kalbėtis, kalbasi, kalbėjosi; bijau – bijoti, bijo, bijojo; atiduoti – atiduoti, atiduoda, atidavė; tampa – tapti, tampa, tapo; džiaugsis – džiaugtis, džiaugiasi, džiaugėsi.

4 užduotis. 10 taškų (už kiekvieną klaidą atimama 0,5 taško).

Knyg-as, dažnai, vaik-ams, š-į, kalbėti, suaugus-iųjų, atsiskleidž-ia, moksl-u, gyvenim-ui, rasdav-o, bibliotek-oje, privalom-uosiuose, būsim-am, laisviau, darbin-ėje, j-am, gebėjim-as, autor-iaus, kalbėdavo-o-si, įvertins.

Iš viso 40 taškų

3 testas. Lietuvių padavimas „Mokas“

I testo dalis

Užduotis	Vertinimas	Taškai
1.	Tema suformuluota teisingai. • Apie žmogų Moką. / Apie akmenų, vadinamų Mokais, atsiradimą. / Kaip žmogus Mokas virto akmeniu. / Kaip atsirado akmenys Mokas ir Mokiukas.	1
2.	Veiksmo vieta nurodyta teisingai. • Veiksmas vyksta prie Tauragno ežero.	1
3.	Paaiškinta teisingai. • Jei žmonės ko nors nežinodavo ar nesuprasdavo, eidavo pas Moką pasiklausti. / Žmonės eidavo išsiaiškinti nesuprantamų dalykų. / Žmonės eidavo pagalbos, patarimo.	1
4.	Paaiškinta teisingai. • Vardas kilo iš žodžio „moka“. / Vardas Mokas reiškia, kad žmogus viską moka ir moko kitus.	1

5.	Teisingai pacituoti du paaiškinimai. • „Ilgainiui Mokui nusibodo žmonių prašymai, įgriso atsakinėti į klausimus ir klausyt jų pasakojimų apie vargus.“ • „Ir nutarė pasiversti akmeniu, kad niekada daugiau nebereikėtų padėti žmonėms.“	2
	Teisingai pacituotas vienas paaiškinimas.	1
6.	Paišykta teisingai. • Žmonės atėdavo, užduodavo akmeniui klausimą ir pridėję ausį išgirdavo atsakymą.	1
7.	Nurodytas teisingas atsakymas. • C.	1
8.	Atsakyta teisingai. • Keldamiesi per ežerą Mokai neturėjo atsigręžti, kad nenuskęstų.	1
9.	Paišykta logiškai. • Tėvas ir sūnus nepamatė, kad Mokienė skęsta. / Tėvas ir sūnus bijojo patys nuskęsti. / Mokienė nuskendo taip greitai, kad tėvas ir sūnus nespėjo nieko padaryti. (Galimi ir kiti logiškai paaiškinimai.)	1
10.	Pagrindinė mintis suformuluota teisingai. • / Žmonės tiki, kad išlikę akmenys turi stebuklingų galių / Mokas viską moka ir žino. / Net ir visažiniams visko nutinka / Net ir visažiniai pavargsta nuo klausimų (žinių, žmonių). / Sunku pasiekti tikslą. / Jei neturėsi kantrybės, gali prisišaukti nelaimę.	1
11.	Pateikti du tinkami argumentai. • Padavime pasakojama apie nepaprastą praeities nutikimą. • Padavime pasakojama apie akmenų, vadinamų Mokais, atsiradimą / apie konkrečių geografinių objektų atsiradimą. • Veiksmas vyksta konkrečioje vietoje – prie Tauragno ežero.	2
	Pateiktas tik vienas tinkamas argumentas.	1

Iš viso 13 taškų

II testo dalis

1 uždutis. 10 taškų (už teisingai paaiškintą kiekvieno žodžio rašybą skiriamas 1 taškas).

Mokas – tikrinis daiktavardis;

pasakojimų – daiktav. dgs. kilm. galūnė;

neberekėtų – veiksmaz. tar. n. 3 asm. galūnė;

klausimą – klausti; bendratyje prieš *-ti* nėra priesagos *-y-*;

atsakymą – atsakyti; bendratyje prieš *-ti* yra priesaga *-y-*;

pabėgti – pabėgo (suduslėjimas);

atsigręš – veiksmaz. būs. l. šaknies galo priebalsis / *ž* susiliejo su veiksmaz. būs. l. priesaga *-s-*;

nuskęs – nuskendo; giminiškuose žodžiuose kaitaliojasi su mišriuotu dvigarsiu *en*;

atsigręžė – grąža, gręžti, grįžti; *a, e, i* rašomos tada, kai giminiškuose žodžiuose kaitaliojasi tarpusavyje;

galiuką – daiktav. vns. gal. galūnė.

2 uždutis. 10 taškų (už teisingai pažymėtas visas vieno žodžio reikšmines dalis skiriamas 1 taškas).

Žodis	Priešdėlis	Sangrąžos dalelė	Šaknis	Priesaga	Galūnė
gyveno			gyv	en	o
protingas			prot	ing	as
nesuprasdavo	ne, su		pras	dav	o
pasiversti	pa	si	vers	ti	
žmonėms			žmon		ėms
jis			j		is
plauks			plauk	s	
laimingai			laim	ing, ai	
paskendusios	pa		skend	us	ios
vietoje			viet		oje

3 uždutis. 10 taškų (už teisingai nustatytą darybos būdą skiriamas 1 taškas).

Priešdėlio vedinys	Priesagos vedinys	Galūnės vedinys	Sudurtinis žodis	Paprastas žodis
nelaimėje nutarė	protingas prašymai atsakymą	Mokas nuolaidus	anapus	žmogus ausį

4 uždutis. 10 taškų (už kiekvieną klaidą atimama 0,5 taško).

Žodis	Kalbos dalis	Rūšis, skyrius	Giminė	Skaičius	Linksnis	Nuosaka	Laikas	Asmuo	Laipsnis
kelionę	daiktav.	bendr.	mot.	vns.	gal.	–	–	–	–
Mokas	daiktav.	tikr.	vyr.	vns.	vard.	–	–	–	–
paaiškino	veiksmaž.	–	–	vns.	–	ties.	būt. k.	3	–
šeimai	daiktav.	bendr.	mot.	vns.	naud.	–	–	–	–
plauks	veiksmaž.	–	–	dgs.	–	ties.	būs.	3	–
neatsigręžtų	veiksmaž.	–	–	dgs.	–	tar.	–	3	–

Iš viso 40 taškų

4 testas. Juozas Jurginis „Pilis ir jų ypatybės“

I testo dalis

Užduotis	Vertinimas	Taškai
1.	Atsakyta teisingai. • Apie Lietuvos pilis.	1
2.	Pažymėtas teisingas atsakymas. • D.	1
3.	Nurodytas tinkamas dokumentas. • 1387 m. Jogailos privilegija, suteikta pirmajam Vilniaus vyskupui.	1
4.	Pateiktas tinkamas argumentas. • Gali būti, kad lietuviai mūryti išmoko iš skandinavų (germanų). Žodis <i>mūras</i> į lietuvių kalbą atėjo iš lotynų kalbos, ir ėjo per germanų šalis.	1
5.	Teisingai nurodyti du požymiai. • Lietuvos pilys skirtinos į tris grupes pagal gynybos ir statybos požymius.	1
6.	Paaishkinta teisingai. • Gardinės pilys statomos tarp pelkių arba prie upelių. / Gardinės pilis iš kelių pusių saugo vandens telkiniai (pelkės, upeliai). / Gardinės pilis iš kelių pusių juosia pelkės ir upelis.	1
7.	Pateikti 4–5 tinkami požymiai. Antro tipo pilys: • pastatytos kalnuose, • jų sienos 3–3,5 m storio, • sienose ir bokštuose daug šaudymo angų, • bokštai išsikiša už sienų linijos, kad būtų galima šaudyti į flangą, • rūmai, ūkiniai pastatai ir dirbtuvės yra pilių kiemuose.	3
	Pateikti trys tinkami požymiai.	2
	Pateikti du tinkami požymiai.	1
8.	Paaishkinta teisingai. • Gardinėse pilyse gyvenamosios patalpos buvo bokštuose ant pačių sienų, o antro tipo pilyse – rūmai kieme.	1
9.	Pažymėtas teisingas atsakymas. • A.	1
10.	Paaishkinta teisingai. • Artilerijos smūgiai atremiami žemių pylimais, o mūrai įrengti palei sausą griovį.	1
11.	Atsakyta teisingai. • Pasikeitusios politinės aplinkybės.	1
12.	Atsakyta teisingai. • Visos pilys turėjo mūrines sienas.	1
13.	Atsakyta teisingai. • Gynybai nuo puolimo be šaunamojo ginklo buvo skirtos gardinio tipo pilys.	1

14.	Sunumeruota teisingai. • 3, 4, 1, 2.	1
15.	Tema suformuluota tinkamai. • Lietuvos pilių ypatybės. / Lietuvos pilių tipai. / Lietuvos pilių gynybos ir statybos požymiai. / Lietuvos pilių raida.	1

Iš viso 17 taškų

II testo dalis

1 užduotis. 10 taškų (už teisingai paaiškinimą kiekvieno žodžio rašybą skiriamas 1 taškas).

mieste – daiktav. vns. viet. galūnė;

namų – daiktav. dgs. kilm. galūnė;

anksčiau – anksti (priebalsių supanašėjimas);

lietuviai – daiktav. vns. vard. galūnė -is: lietuvis;

santykius – galūnės -is vediniuose pailgėja šaknies balsis;

pakilesnėje – būdv. aukštesniojo laipsnio priesaga -esn-;

pusiasalio – sudurtinio žodžio jungiamasis balsis;

kalnuose – daiktav. vyr. g. dgs. viet. galūnė;

dirbtuvės – dirba (priebalsių suduslėjimas);

pylimais – daiktav. padarytas iš būt. k. l. veiksmaz. pylė.

2 užduotis. 10 taškų (už kiekvieną klaidą kirčiuojant atimama 0,5 taško).

Šaltiniai, miestė, namų, pily, reikia, šalīs, lietūvių, žodis, atėjo, grupė, ginklo, upelis, pelkės, dirbtuvės, apvalūs, ežero, įrenginių, bokšto, nebūvo, svarbiausia.

3 užduotis. 10 taškų (už nurodytą pamatinį žodį skiriamas 1 taškas).

Mūrinis – mūras, atėjo – ėjo, santykiai – sutiko, priklauso – klauso, statyba – statė, požymis – pažymi, pusiasalis – pusė + sala, pietryčiai – pietūs + rytai, papėdė – pėda, įrenginys – įrengė.

4 užduotis. 10 taškų (už kiekvieną teisingai nurodytą sakinio dalį skiriamas 1 taškas).

Žodis – sakinio dalis	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Atsakymo raidė	A	E	C	E	A	D	D	B	D	A

Iš viso 40 taškų

5 testas. Eleonora Urbelytė „Kas mane gali įtikinti, kad gimtoji kalba – vertybė?“

I testo dalis

Užduotis	Vertinimas	Taškai
1.	Teisingai nusakyta tema. • Gimtoji kalba – vertybė. / Apie gimtąją kalbą. / Apie lietuvių kalbą. / Apie tai, kodėl gimtoji kalba yra vertybė.	1
2.	Paašškinta teisingai. • Pasikeistų sakinių intonacija (mintis, emocija). / Kitos būtų žmonių emocijos mąstant apie tai, kas pasakyta. / Žmonėms keltų kitus jausmus. / Vienus žmones sakiny s prajuokintų, kitus nuliūdintų, dar kiti susimąstytų. (Galimi ir kiti logiški paašškinimai.)	1
3.	Atsakyta teisingai. • Geras gimtosios kalbos mokytojas turėtų būti: mama, namų aplinka, kiemas, draugai, TV, feisbukas, SMS žinutės, mokykla, geros knygos.	1
4.	Teisingai nurodyti trys faktai. • Lietuvių kalba yra archajiššiausia indoeuropiečių kalba. • Lietuvių kalbos mokosi užsieniečiai siekdami kalbininkų karjeros. • Lietuvių liaudies sutartinės yra įtrauktos į UNESCO nematerialiojo paveldo sąrašą.	2
	Teisingai nurodyti du faktai.	1
5.	Paašškinta teisingai. • Nėra būtina gražiai lietuviškai kalbėti, nes puikiai moka anglų kalbą / gali su pasauliu susikalbėti angliškai.	1
6.	Nurodytos šešios asmenybės. • Didžiausią įspūdį paliko istorijos apie Vincą Kudirką, Joną Basanavičių, Antaną Jušką, Maironį, Mikalojų Konstantiną Čiurlionį ir Antaną Baranuską.	1
7.	Paašškinta teisingai. • Paašškinti sunku, nes Europoje nėra (nebuvo) knygnešių. / Paašškinti sunku, nes jokia kita tauta neturi (neturėjo) knygnešių. / Paašškinti sunku, nes jokioje kitoje Europos šalyje nebuvo uždraustos knygos gimtąją kalbą (lotyniškais rašmenimis).	1
8.	Pateikti trys tinkami argumentai. • A. Juška rengė dainų karalienės rinkimus. • A. Juška kalėjime atmintinai mokėsi sukilėlių dainų, kad išėjęs galėtų užrašyti. • Iš „Titaniko“ iškelta A. Juškos dainų knyga.	3
	Pateikti du tinkami argumentai.	2
	Pateiktas vienas tinkamas argumentas.	1
9.	Atsakyta teisingai. • Įkurtas Antano ir Jono Juškų etninės veiklos muziejus.	1
10.	Pažymėtas teisingas atsakymas. • B.	1
11.	Pacituota teisingai. • „O kai su Vytautu V. Landsbergiu praleidi ne vieną vakarą dainuodamas lietuvių liaudies dainas, tai sau pažadi...“	1
12.	Teisingai įvardyta ir parašyta kalbinės raiškos priemonė. • Palyginimas. • <i>Lyg būtume išlošusios mažiausiai milijoną.</i>	1

13.	Paiškinta teisingai. • Neįtikina, nes „dėdės ir tetos“ iš TV kartoja, kad lietuvių kalba yra vertybė, o patys kalba skurdžiais kanceliariškos kalbos sakiniais. / Neįtikina, nes „dėdės ir tetos“ iš TV viena kaba, o kita daro. / Neįtikina, nes „dėdžių ir tetų“ iš TV žodžiai neatitinka veiksmų.	1
14.	Paiškinta tinkamai. • Autorė vertina žmones pagal nuveiktus darbus. / Autorė nepasitiki tais, kurie daug kalba, bet nieko nedaro. / Autorė yra sąžininga.	1
15.	Pagrindinė mintis suformuluota tinkamai. • Tikiu tik tais, kurie daro tai, ką sako, gyvena tuo, kuo tiki. / Reikia ne tik kalbėti, bet ir daryti. / Tik darbais galime įrodyti meilę gimtajai kalbai. / Gimtoji kalba – vertybė. (Galimi ir kiti tinkami variantai).	1

Iš viso 18 taškų

II testo dalis

1 uždutis. 10 taškų (už kiekvieną klaidą atimama 0,5 taško).

kartodavo – ties. n., būt. d. l., vns. 3 asm.;

nėra – ties. n., es. l., vns. 3 asm.;

mokė – ties. n., būt. k. l., 3 asm.;

nesakyti – bendratis;

pykdavau – ties. n., būt. d. l., vns. 1 asm.;

suprantu – ties. n., es. l., vns. 1 asm.;

norėjo – ties. n., būt. k. l., vns. 3 asm.;

apsaugoti – bendratis.

2 uždutis. 10 taškų (už kiekvieną klaidą atimama 0,5 taško).

Gimtąsias kalbas, protingais žmonėmis, nematerialaus paveldo, informaciniu žmogumi, svarbiausiose argumentuose, ginkluotai kariuomenei, įspūdingų asmenybių, žvaigždėje naktyje, be reikšmiam trumpiniui, skurdų sakinį.

3 uždutis. 10 taškų (už teisingai nustatytą kalbos dalį skiriama po 0,5 taško).

Sakinį – daiktavardis, prajuokinti – veiksmažodis, gilesnį – būdvardis, visi – įvardis, iš – prielinksnis, jeigu – jungtukas, šiandien –rieveiksmis, žinau – veiksmažodis, indoeuropiečių – daiktavardis, jai – įvardis, Maironis – daiktavardis, aš – įvardis, klausydavausi – veiksmažodis, devynis – skaitvardis, mažiau –rieveiksmis, atsiradimą – daiktavardis, apie – prielinksnis, tik – dalelytė, svarbūs – būdvardis, nei – jungtukas.

4 uždutis. 10 taškų (už nurodytą pamatinį žodį skiriamas 1 taškas).

Parašyti – rašyti, mokykla – mokė, mokytojas – mokyti, sąrašas – surašė, bendraamžis – bendras + amžius, pasaulis – saulė, įspūdis – įspaudė, uždraudė – draudė, pasakojimas – pasakojo, sutartinė – sutarti.

Iš viso 40 taškų

6 testas. Interviu su kalbininku Antanu Smetona „Jei nedėvime vyžų vietoje kedų, tai ir kalbos neverksime seniena“

I testo dalis

Užduotis	Vertinimas	Taškai
1.	Teisingai įvardytas respondentas. • Antanas Smetona. / Žymus kalbininkas. / Žymus kalbininkas Antanas Smetona.	1
2.	Teisingai įvardyta tema. • Lietuvių kalba. / Lietuvių kalbos klaidos. / Antano Smetonos požiūris į lietuvių kalbą. / Šiuolaikinė lietuvių kalba. / Lietuvių kalba šiandien.	1
3.	Paiškinata teisingai. • Didėjantis naujadarų kiekis rodo, kad kalba yra gyva. / Tai rodo kalbos gyvybingumą, jos raidą. / Jei naujadarų nebūtų, tai rodytų, kad kalba ties išnykimo riba.	1
4.	Pažymėtas teisingas atsakymas. • C.	1
5.	Teisingai nurodyti du pavyzdžiai. • Vietoje kedų nepersiauname klumpėmis. / Nedėvime vyžų vietoj sportbačių. / • Nenaudojame spragilo vietoj kombaino.	1
6.	Atsakyta teisingai. • Pastebi klaidas, nes tai yra A. Smetonos, kaip kalbininko, darbas.	1
7.	Paiškinata teisingai. • Televizijos laidose daromos klaidos kalbininko neerzina, nes suprantama, kad gyvosios kalbos nereguliuosi, net jei puikiausiai mokytumeisi bendrinės kalbos ir pasiektum aukštumas.	1
8.	Atsakyta teisingai. • Neįmanoma, kad kiekvienas (visi) kalbėtų idealiai. / Neįmanoma reikalauti, kad kiekvieno kalba būtų visiškai taisyklinga.	1
9.	Paiškininti du aspektai. • Klaidos padaromos netyčia, nemokant ir jas galima ištaisyti. • Rašyti be diakritinių ženklų – sąmoningas pasirinkimas negerbti / atsisakyti kalbos.	2
	Paiškinintas tik vienas aspektas.	1
10.	Teisingai nurodyti du atvejai ir paaiškintas elgesys. • Jei laiškas labai svarbus ar nuo viršininko, atsako į jį. • Jei laiškas nuo studento ar kito žmogaus, ignoruoja / neatsako / nekreipia į jį dėmesio.	2
	Teisingai nurodytas vienas atvejis ir paaiškintas elgesys arba teisingai nurodyti du atvejai, bet nepaiškintas elgesys.	1
11.	Paiškinata logiškai. • Kalbininkui daug svarbiau pastangos, o ne rezultatas. / Kalbininkui nėra svarbu, kad žmogus būtų idealus, svarbu, kad stengtųsi. / Kalbininkas žmones vertina ne pagal rezultatą, o pagal procesą. / Kalbininkas siekia geriausių rezultatų. / Kalbininkas mano, kad svarbu siekti to, kas geriausia. / Kalbininkas mano, kad kiekvieną darbą turime daryti kaip galima geriau. (Galimi ir kitokie logiški paaiškinimai.)	1
12.	Du teisingi paaiškinimai. Kalbininkas negali pakęsti: • iškabų, reklamų, valgiaraščių ar prekių aprašų su klaidomis; • nelietuviškų iškabų / iškabų ne lietuvių kalba; • klaviatūrų be lietuviškų ženklų / telefonų, kuriais neįmanoma rašyti lietuviškai.	2
	Vienas teisingas paaiškinimas.	1

13.	Pateikti du tinkami argumentai. • Ponai anksčiau lietuviškai nekalbėjo, o dabar kalbama. / XXI a. daugiau kalbančiųjų lietuviškai nei anksčiau. / Dabar kalbama lietuviškai, o anksčiau ponai kalbėjo lenkiškai, rusiškai. • Lietuviškų laikraščių dabar labai daug, o anksčiau buvo vos keli. / 1893 m. buvo vos keli lietuviški laikraščiai, 1970 m. – 10–20 laikraščių, o dabar jų lietuvių kalba gausybė. / Nuolat daugėja spaudos lietuvių kalba.	2
	Pateiktas vienas tinkamas argumentas.	1

Iš viso 17 taškų

II testo dalis

1 užduotis. 10 taškų (už kiekvieną klaidingą taisymą atimamas 1 taškas).

Drąsiai teigia, reikėtų džiaugtis, šiandien nėra įdomu, gerbtinas dalykas, lietuvių kalba, tokio-
mis sąlygomis, užduoti klausimą, turime pavyzdžių, iš pradžių gyveno, negražus žodis, dėkingesnė
situacija, skyrybos taisyklės, mažąja raide, keičiasi kalba, aukštųjų mokyklų, anekdoto vertas žodis,
siūlomi naujažodžiai.

2 užduotis. 10 taškų (už teisingai pažymėtas visas vieno žodžio reikšmines dalis skiriamas
1 taškas).

Žodis	Priešdėlis	Šaknis	Priesaga	Galūnė	Sangrąžos dalelė
žodynuose		žod	yn	uose	
vaikams		vaik		ams	
pastebite	pa	steb		ite	
labai		lab	ai		
teiginiai		teig	in	iai	
pardavėjui	par	dav	ėj	ui	
apavas	ap	av		as	
gyvybingumą		gyv	yb, ing, um	ą	
laikraščių		laik, rašč		ių	
išnyks	iš	nyk	s		

3 užduotis. 10 taškų (už kiekvieną klaidą atimama 0,5 taško).

Galėtume – galėti, gali, galėjo; neimu – neimti, neima, neėmė; elgiuosi – elgtis, elgiasi, elgėsi;
drįsta – drįsti, drįsta, drįso; žuvo – žūti, žūva, žuvo; galite – galėti, gali, galėjo; privalome – privalėti,
privalo, privalėjo; kuria – kurti, kuria, kūrė; persiauti – persiauti, persiauna, persiavė; mokytumei-
si – mokytis, mokosi, mokėsi.

4 užduotis. 10 taškų (už teisingai nurodytą darybos būdą skiriamas 1 taškas).

Priešdėlio vedinys	Priesagos vedinys	Galūnės vedinys	Sudurtinis žodis	Paprastas žodis
įrankiu pasieksime	jaunimui išradimas aprašai	apavė kvailys	naujažodžiai knygnešiai	tautoje

Iš viso 40 taškų

7 testas. Šatrijos Ragana „Irkos tragedija“

I testo dalis

Užduotis	Vertinimas	Taškai
1.	Paašškinta teisingai. • Pasakotojas yra pašalinis. / Pasakotojas įvykiuose nedalyvauja. / Pasakotojas yra pašalinis stebėtojas. / Pasakotojas įvykius stebi iš šalies.	1
2.	Paašškinta teisingai. • Nurodomas veiksmo laikas. / Pasako, kad jau atėjo vakaras (naktis).	1
3.	Nurodytas teisingas atsakymas. • C.	1
4.	Paašškinta teisingai ir argumentuota. • Irka pavydi žvaigždelėms, kad jos visada yra kartu su savo tėveliu ir mamyte, o jos tėveliai negyvena kartu. / Mergaitė pavydi, nes „ji čia su mamyte, o tėvelis toli toli Kaune“.	2
	Tik paašškinta arba tik argumentuota.	1
5.	Paašškinta teisingai. • Su Irka nėra tėvelio. / Su Irka ir mamyte nėra tėvelio. / Tėvelis toli Kaune.	1
6.	Atsakyta teisingai. • Mergaitė gavo šuniuką Džimą.	1
7.	Paašškinta teisingai. • Tėvelis nori dovanomis išpirkti kaltę, nes nebegyvena su šeima / nes pamiršo Irką.	1
8.	Teisingai išvardyti bent keturi veiksmi. Irka: • akimirksniu nušoko nuo lango, • nuriedėjo per tamsius kambarius į priemenę, • puolė įeinančiai motinai į glėbį, • pasiilgusi bučiavo rankas, • kabinosi ant kaklo, glaudėsi.	2
	Teisingai išvardyti 2–3 veiksmi.	1
9.	Pacituota teisingai. • „Čiulbėjo lyg paukštelis, ir jos raudonos lyg rožės pumpuras lūpėlės nesičiaupė nė sekunde“.	1
10.	Teisingai nurodyta kalbinės raiškos priemonė. • Apibūdinama palyginimais.	1

11.	Išsakyta nuomonė pagrįsta dviem argumentais. • Motina Irkai skiria per mažai dėmesio. Argumentai: • Liepia greičiau pavalgyti ir eiti miegoti. • Nutraukia Irkos pasakojimą ir pasako, kad mergaitė papasakos kitą dieną. / Neišklauso Irkos pasakojimo. / Pokalbį su Irka atideda kitai dienai.	2
	Išsakyta nuomonė pagrįsta vienu argumentu.	1
12.	Nurodytas teisingas atsakymas. • B.	1
13.	Tema suformuluota teisingai. • Vienišo vaiko išgyvenimai. / Vaiko išgyvenimai iširus šeimai. / Irkos ir motinos bendravimas (santykiai). / Pasakojimas apie mergaitę, kuriai trūksta tėvų meilės.	1

Iš viso 16 taškų

II testo dalis

1 uždutis. 10 taškų (už kiekvieną teisingai įrašytą raidę skiriama po 0,5 taško).

Valandėlę paverkus, Irkos galvelėje ėmė švytuoti linksmesnės mintys: o gal mamytė nevažiuos, gal kitaip sumanė, gal pasigailėjo jos. Ji eis sužinoti. O jei važiuos, tai ji paprašys, kad greičiau sugrįžtų ir kad leistų ją eiti į mišką su Liudve. Ir pabučiuos mamytei ranką, kad nemandagiai pasakė valgomajame. Ji rūpestingai nusišluostė veidelį ir akis ir nubėgo į valgomąją. Bet čia nebebuvo nieko. Išgirdusi pianino garsus, ji nubėgo į saloną.

2 uždutis. 10 taškų (už kiekvieną teisingai pabrauktą kirčiuotą skiemenį skiriama po 0,5 taško).

Padanges, žvaigždžių, seno, žvaigždutė, auksinė, galvelė, išgirdo, motina, čia, Kaune, atvažiavo, dramblių, atvežė, saldaus, jis, bjaurūs, nukėlė, tamsisus, kambarius, mandagūs.

3 uždutis. 10 taškų (už teisingai pažymėtas visas vieno žodžio reikšmines dalis skiriamas 1 taškas).

Žodis	Priešdėlis	Sangražos dalelė	Šaknis	Priesaga	Galūnė
išbėgo	iš		bėg		o
būrelis			būr	el	is
uoliai			uol	iai	
atvažiavo	at		važ	(i)av	o
dramblį			drambl		į
šokolado			šokolad		o
cukrainėje			cukr	ain	ėje
nebeatvažiuoja	nebe, at		važ	(i)uoj	a
pakenkti	pa		kenk	ti	
nesičiaupė	ne	si	čiaup		ė

4 užduotis. 10 taškų (skiriama po 1 tašką už teisingai nurodytą asimiliacijos tipą ir už teisingai paaiškintą žodžio rašybą).

šaukdama – suskardėjimas; šaukė;

išbėgo – suskardėjimas; priešdėlis iš-;

užaugusianti – suduslėjimas; užaugo;

žybtelėjo – suduslėjimas; žiba;

neužsimiršta – susiliejęs (ž + s = s); priešdėlis už- ir sangrąžos dalelė -si- susilieja.

Iš viso 40 taškų

8 testas. Bitė Vilimaitė „Pelytė“

I testo dalis

Užduotis	Vertinimas	Taškai
1.	Teisingai įvardyti du veikėjai. • Mergaitė ir jos tėvas. / Pelytė ir tėvas.	1
2.	Teisingai nurodytas ir pagrįstas kūrinio veiksmo laikas. • Kelios valandos. / Kelios vakaro valandos. / Vienas vakaras, nes kūrinio veiksmas prasideda, kai mergaitė stovi laukdama savo išėjimo į sceną, o baigiasi, kai tėvas po operos vežasi ją namo.	2
	Teisingai nurodytas kūrinio veiksmo laikas.	1
3.	Pažymėtas teisingas atsakymas. • B.	1
4.	Nurašyta tinkama citata. • „maža, pilka, grakščiai besisukanti, prikaustanti žvilgsnį ir užburianti visus“	1
5.	Pažymėtas teisingas atsakymas. • C.	1
6.	Pateiktas tinkamas argumentas. • „Pelytė sulaukdavo aplodismentų, kartais net gaudavo gėlių ir saldinių.“	1
7.	Paaishkinta teisingai. • Opera baigdavosi vėlai ir tėvas užjausdavo pavargusią dukterį. / Tėvas gailėdavo dukters dėl sukruvintų / pavargusių kojų.	1
8.	Teisingai įvardytos trys detalės. • Mergaitės pasitikti atvažiuodavo tėvas. • Tuščios, blausiai apšviestos gatvės. • Vieniši praeiviai.	2
	Teisingai įvardytos dvi detalės.	1

9.	Teisingai nusakyta tėvo būseną ir pateiktas tinkamas argumentas. • Tėvas jaudinas / nerimauja / jaučiasi nejaukiai / jam sunku pasakyti: „...jo balsas buvo kitoks nei visada, ir [ji] pamatė, kaip virpa tėvo rankos ant vairo...“	2
	Teisingai įvardyta tėvo būseną arba pateiktas tinkamas argumentas.	1
10.	Teisingai pateikti 4–5 santykių apibūdinimai. 1. Tėvas rūpinasi mergaite. 2. Mergaitei rūpi tėvas. / Mergaitė jaudinasi dėl tėvo. 3. Mergaitė nenori liūdinti tėvo. 4. Tėvas leidžia mergaitei rinktis. / Tėvas tariasi su dukra. / Tėvas supranta, kad mergaitei svarbus teatras. 5. Tėvas myli dukterį ir bijo ją prarasti.	4
	Teisingi 3 santykių apibūdinimai.	3
	Teisingi 2 santykių apibūdinimai.	2
	Teisingas 1 santykių apibūdinimas.	1
11.	Teisingai nurodytas pasirinkimas ir tinkamas paaiškinimas. • Mergaitė pasirinko tėvą, nes „Koks šaltas ir tuščias miestas būtų be tėvo...“ / ...nes gyventi vienai be tėvo jai būtų liūdna ir baisu. / ...tėvas jai svarbesnis už teatrą. / ... nes kitame mieste, kur išvažiuos, yra jūra.	2
	Teisingai nurodytas pasirinkimas.	1
12.	Teisingai nurodyti visų kalbinės raiškos priemonių pavyzdžiai. • Stalėlį; kojeles – deminutyvai. • Minkštas ir šiltas kailiukas – epitetai. • Tarsi išlipo iš vystyklų; kaip Pelytės sielvarto upė – palyginimai. • Banga nuplovė, nunešė – sinonimai. • Vėl tavo kojytės kruvinos! Koks ilgas kelias namo! – retoriniai sušukimai.	3
	Teisingai nurodytos 3 ar 4 kalbinės raiškos priemonės.	2
	Teisingai nurodytos 2 kalbinės raiškos priemonės.	1
13.	Pažymėtas teisingas atsakymas. • C.	1
14.	Teisingai pažymėtas ir dviem argumentais pagrįstas atsakymas. • A. Argumentai: • pasakoja pasakotojas, • pasakojami įvykiai, • veikia keli veikėjai, • kuriami veikėjų paveikslai, • parašyta proza.	3
	Atsakymas pažymėtas teisingai, bet pateiktas tik vienas tinkamas argumentas arba pažymėta neteisingai, bet pateikti du tinkami argumentai.	2
	Tik pažymėtas teisingas atsakymas arba pateiktas tik vienas tinkamas argumentas.	1

Iš viso 25 taškai

II testo dalis

1 užduotis. 10 taškų (už kiekvieną klaidą atimama 0,5 taško).

stovėjo – ties. n., būt. k. l., vns. 3 asm.;

eiti – bendratis;

atsimink – liep. n., vns. 2 asm.;

matytumėmės – tar. n., dgs. 1 asm.;

užmirštum – tar. n., vns. 2 asm.;

yra – ties. n., esm. l., vns. 3 asm.

2 užduotis. 10 taškų (už kiekvieną taisyklingai padarytą įvardžiuotinę formą skiriamas 1 taškas).

Mažas (vaidmuo) – mažasis, paskutiniai (žodžiai) – paskutinieji, paslaptinę (gyvenimą) – paslaptinę, kimiu (balsu) – kimiuoju, tuščias (gatves) – tuščiasias, su kieta (ranka) – kietąja, juodam (vandeniui) – juodajam, minkšto (kailiuko) – minkštojo, ilgame (kelyje) – ilgajame, žaliomis (bangomis) – žaliosiomis.

3 užduotis. 10 taškų (už kiekvieną klaidą atimama 0,5 taško).

Žodis	Kalbos dalis	Rūšis, skyrius	Giminė	Skaičius	Linksnis	Nuosaka	Laikas	Asmuo	Laipsnis
lipšni	būdv.	papr.	mot.	vns.	vard.	–	–	–	nelyg.
Princas	daiktav.	tikr.	vyr.	vns.	vard.	–	–	–	–
dažnai	priev.	būdo	–	–	–	–	–	–	–
priekaištaudavo	veiksmaž.	–	–	vns.	–	ties.	būt. d.	3	–
sambrūzdį	daiktav.	bendr.	vyr.	vns.	gal.	–	–	–	–
sudainavo	veiksmaž.	–	–	vns.	–	ties.	būt. k.	3	–

4 užduotis. 10 taškų (už kiekvieną teisingai nurodytą sakinio dalį skiriamas 1 taškas).

Žodis – sakinio dalis	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Atsakymo raidė	E	B	D	E	A	C	E	B	D	C

Iš viso 40 taškų